

MTS:n 40-vuotisjuhlaseminaari 22.11.2016

Kansallismuseon auditorio

MTS:n puheenjohtaja, kansanedustaja Sofia Vikman

Arvoisa herra pääministeri, arvoisat MTS:n entiset ja nykyiset jäsenet sekä MTS:n ystävät, hyvät naiset ja herrat,

Toivotan teidät kaikki lämpimästi tervetulleiksi Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta MTS:n 40-vuotisjuhlaseminaariin tänne Kansallismuseon auditorioon. Erityisen lämpimästi toivotan tervetulleeksi pääministeri Juha Sipilän.

Hyvät naiset ja herrat,

Muutama sana MTS:n historiasta.

Asetus maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunnasta tuli voimaan 1.1.1976. Vuosien mittaan asetusta tarkistettiin ja nykyinen uusi asetusta on ollut voimassa marraskuun alusta 2012 alkaen.

Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunta HMS, toimi vuosina 1963-1975. Sen perustamista oli valmistellut vuonna 1960 asetettu henkisen maanpuolustuksen komitea.

Ideologisviritteiset näkemyserot isänmaallisuudesta ja sen sisällöstä virittivät keskustelua henkisestä maanpuolustuksesta ja kyseiset näkemyserot määrittelivät sitä, miten vuonna HMS:aan suhtauduttiin. Kritiikkiä esittivät erityisesti rauhanliike ja vasemmiston edustajat. HMS:n koettiin sillä suunnalla olevan liiaksi konservatiivinen ja perinteistä maanpuolustusta korostava propagandaelin. Henkisen maanpuolustuksen perusteisiin ja isänmaa -tulkintoihin esitettiin tuolloin kritiikkiä myös oikeistosta.

Keväällä 1975 asetetun toisen parlamentaarisen puolustuskomitean toimeksiantoon kuului mm. laatia ehdotus henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan tehtäväksi ja toimintamuodoksi. Komitea esitti uudeksi elimeksi ”Maanpuolustuksen tiedotuskuntaa”. Nimiehdotus oli kompromissi.

Komitea pyrki yksimieliseen esitykseen, mutta eriävän mielipiteen jättäneiden mukaan uuden Maanpuolustuksen tiedotuskunnan tavoite oli edelleenkin ”tietynlaisen maanpuolustusmielipiteen luomisen”. Komitean enemmistön näkemyksen mukaisesti Puolustusneuvosto kannatti mietintöä ja suositteli puolustusministeriölle asetuksen antamista asiasta.

Tasavallan presidentti lakkautti puolustusministeriön esittelystä Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnan ja asetti sen tilalle vuoden 1976 alusta uuden elimen, jonka nimeksi oli komitean suosituksesta poiketen annettu Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukunta”.

Henkisen maanpuolustuksen suunnittelukunnasta ja siirtymisestä Maanpuolustustiedotuksen suunnittelukuntaan on tehty joitain raportteja ja tutkielmia. Eeva Lehtiön pro gradu -tutkielman mukaan ”suurimmat muutokset HMS:n ja MTS:n välillä tapahtuivat henkisen maanpuolustuksen supistumisessa maanpuolustustiedotukseksi ja parlamentaarisen kokoonpanon toteuttamisessa”.

Yksi hanke tulevaisuudessa voisi olla MTS:n historiikin kirjoittaminen. MTS:n arkisto on järjestetty ja mielenkiintoinen hanke odottaa toteuttajaa. Kuluneen 40 vuoden aikana on varmasti sattunut ja tapahtunut monenlaista mielenkiintoista.

Hyvät naiset ja herrat,

Tänä päivänä MTS tunnetaan erityisesti vuosittain julkaistavasta tutkimuksesta, joka koskee suomalaisten mielipiteitä ulko- ja turvallisuuspolitiikasta, maanpuolustuksesta ja turvallisuudesta. Osa kysymyksistä muodostaa yhtenäisen aikasarjan vuodesta 1964 eli jo HMS:n ajalta. Näin on muun muassa maanpuolustustahdon osalta.

Se, miten itse kukin kokee maanpuolustustahdon ja mitä siihen mielessään sisällyttää, vaihtelee vastaajasta riippuen. Maan kokeminen puolustamisen arvoiseksi on yhtenäisyyden ja kansallisen puolustuksen kannalta aivan ydinasia. Jos oma kansa ei pitäisi maataan puolustamisen arvoisena, niin kuka sitten?

Erityisesti nuorten kansalaistemme maanpuolustustahdon vaalimiseen ja valmiuksien kehittämiseen on kiinnitettävä erityistä huomiota.

Hyvät kuulijat,

Parlamentaarisena verkostona MTS ylläpitää ja edistää vuoropuhelua turvallisuuspolitiikasta, maanpuolustuksesta ja kriisitilanteisiin ja poikkeusoloihin varautumisesta.

Mielipidetutkimusten lisäksi keskeinen toimintamuoto on seminaarien ja keskustelutilaisuuksien järjestäminen, jotka kokoavat päättäjät, asiantuntijat ja median edustajat yhteen.

Tänä vuonna MTS on järjestänyt seminaarit rajaturvallisuudesta, kansainvälisen avun antamista ja vastaanottamisesta koskevan lainsäädännön valmistelusta, Nato-selvityksestä, tiedustelulainsäädännön valmistelusta sekä journalistiseminaarin Joensuussa. Tämänpäiväisen 40-vuotisjuhlaseminaarin lisäksi 14. joulukuuta järjestetään vuoden toinen journalistiseminaari. MTS:n mielipidetutkimus julkistetaan 1.12 eli ensi viikon torstaina.

Vireä 40-vuotias MTS viettää siis merkkivuottaan siis työn merkeissä. Tänään on kuitenkin hyvä syy juhlistaa mennyttä taivalta ja katsoa myös tulevaisuuteen.

MTS:n tulevaisuuteen katson luottavaisena. Mielestäni se on toiminnallisesti löytänyt ja vakiinnuttanut asemansa parlamentaarisen yhteistyöverkostona, jonka seminaareille ja tapahtumille on kysyntää.

Kokemukset maakunnissa järjestettävistä journalistiseminaareista ja niiden yhteydessä viime vuosina järjestetyistä kaikille avoimista yleisötilaisuuksista ovat rohkaisevia.

MTS:n rooli päätöksentekijöiden, median, järjestöjen, tutkijoiden ja hallinnon maanpuolustusta ja turvallisuuspolitiikkaa käsittelevänä foorumina on oleellinen myös kansalaiskeskustelun näkökulmasta. Mikään muu organisaatio ei myöskään ole seurannut yhtä pitkään suomalaisten mielipiteitä ulkopoliittikan hoidosta, puolustusmäärärahoista ja maanpuolustustahdosta.

Nopeasti muuttuva turvallisuusympäristö ja maanpuolustukseen laajasti liittyvien kysymysten ajankohtaisuus osoittavat, että MTS:n työlle on jatkossakin tarvetta. Tästä on hyvä jatkaa kohti seuraavia MTS:n tasavuosisiuhlia.

Hyvät naiset ja herrat,

Vielä kerran lämpimästi tervetuloa! Seminaari on avattu. Seuraavaksi kuulemme pääministerin puheen. Pääministeri Juha Sipilä, olkaa hyvä